

NGHIÊN CỨU CẤU TẠO GIẢI PHẪU RỄ VÀ XÁC ĐỊNH VỊ TRÍ, ĐỘ DÀI HOM RỄ PHỤC VỤ NHÂN GIỐNG VÔ TÍNH BÁT GIÁC LIÊN (*Dysosma tonkinense* (Gagnep.) M. Hiroe) (Berberidaceae)

Phạm Ngọc Khánh, Phạm Thanh Huyền,
Ninh Thị Phíp, Nghiêm Tiến Chung, Trịnh Thị Nga

TÓM TẮT

Bát giác liên (*Dysosma tonkinense* (Gagnep.) M. Hiroe) (Berberidaceae) là cây thuốc quý, có phân bố chủ yếu ở Việt Nam và phía Nam của Trung Quốc. Được sử dụng trong y học cổ truyền để chữa rắn độc cắn, ung nhọt; nhiều nghiên cứu gần đây cho thấy podophyllotoxin chiết xuất từ thân rễ và rễ của các loài thuộc chi *Dysosma* Woodson. còn được sử dụng làm thuốc chữa ung thư. Nghiên cứu vi phẫu rễ và sự hình thành chồi bất định từ rễ Bát giác liên cho thấy rễ gồm các phần biểu bì, vỏ (mô mềm vỏ), nội bì, trụ bì và mô mềm ruột; chồi bất định được hình thành từ lớp tế bào tầng phát sinh của rễ (trụ bì). Khi sử dụng rễ Bát giác liên làm vật liệu nhân giống, dùng hom đầu rễ cho kết quả nhân giống tốt nhất với thời gian giâm hom 310 ngày, tỷ lệ hom bật mầm là 80,6%. Đồng thời, kích thước hom rễ từ 1 cm đến 15 cm và sử dụng cả rễ (dài > 30 cm) làm hom giâm đều có khả năng hình thành chồi bất định, trong đó hom rễ dài > 30 cm có tỷ lệ hom xuất vườn cao nhất (94,7%).

Từ khóa: *Bát giác liên, vi phẫu, chồi bất định, nhân giống vô tính.*

Người phản biện: PGS.TS. Lã Tuấn Nghĩa

Ngày nhận bài: 28/02/2020

Ngày thông qua phản biện: 01/4/2020

Ngày duyệt đăng: 8/4/2020